

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0223U002228

Державний реєстраційний номер: 0122U002520

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-02-2023

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Засадничо-методологічний. Формування наукової тематики за напрямками проекту, визначення й оновлення системи критеріїв, засад і методологічних підходів, опрацювання новітньої історіографії проблеми, здійснення першого етапу конкретно-історичних досліджень.

Початок етапу: 01.2022

Закінчення етапу: 12.2022

Вид звітнього документа: Проміжний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Науково-дослідний інститут українознавства

Код за ЄДРПОУ: 39372167

Місцезнаходження: вул. Ісаакяна, буд. 18, м. Київ, 01135, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380979863144

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Міністерство освіти і науки України

Код за ЄДРПОУ: 38621185

Місцезнаходження: проспект Перемоги, буд. 10, м. Київ, 01135, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380444813221

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 2201040

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 1219.000

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Етногенез українського народу у світлі сучасних наукових даних та методологічних підходів

Назва роботи англійською:

Ethnogenesis of the Ukrainian people in the light of modern scientific data and methodological approaches

Реферат українською:

Одержана продукція є результатом виконання 1 етапу НДР. Метою дослідження є комплексне концепційне розв'язання проблеми етногенезу українського народу у системі сучасної синтетичної українознавчої парадигми. Об'єктом дослідження є етнічна генеза українського народу. Предметом дослідження є систематизація та концептуалізація проблеми етногенезу українського народу в сучасному науковому і суспільному дискурсі. Продукцію одержано в результаті використання новітніх даних в галузі археології, здійснення картографування території України з нанесенням пунктів поселень скіфської та слов'янської доби, виявлення гнізд поселень у їх взаємозв'язку із структурами союзів племен, відомих з історичних джерел. Серед застосованих методів є компаративістський метод, моделювання, картографічний, а серед підходів застосовано аксіологічний та генетичний. Компаративні дослідження здійснено у царині слов'янської етнології; простежено вияви іранського субстрату в етнічному комплексі традиційної культури українців; відслідковано раніше не відображені в нашій літературі взаємовпливи в фольклорі, образотворчому мистецтві, віруваннях предків слов'янських і аланських племен (що зробило можливим виявляти специфічні риси етногенезу українців на ранніх його етапах). Раніше не відзначені в літературі явища праслов'янсько-пракельтських мовних зв'язків, співпадінь у фольклорі кельтів і праслов'ян виявлено спираючись на східноєвропейський лінгвістичний, етнографічний та археологічний матеріал. Раніше не досліджені впливи культури індоіранських племен на культуру східнослов'янських соціальних структур відслідковано на матеріалі східноєвропейської ономастики. Більшість очікуваних результатів НДР одержано вперше. Одержана продукція розширює джерельну базу для подальших розвідок в царині генези українського етносу та доповнює відповідний сегмент наукових знань.

Реферат англійською:

The obtained products are the result of the implementation of the 1st stage of the NDR. The purpose of the research is a comprehensive conceptual solution to the problem of the ethnogenesis of the Ukrainian people in the system of the modern synthetic paradigm of Ukrainian studies. The object of research is the ethnic genesis of the Ukrainian people. The subject of the study is the systematization and conceptualization of the problem of ethnogenesis of the Ukrainian people in modern scientific and social discourse. The product was obtained as a result of the use of the latest data in the field of archeology, the mapping of the territory of Ukraine with the mapping of points of settlements of the Scythian and Slavic eras, the identification of nests of settlements in their relationship with the structures of tribal unions known from historical sources. Among the applied methods are the comparativist method, modeling, cartographic, and among the approaches used are axiological and genetic. Comparative studies were carried out in the field of Slavic ethnology; manifestations of the Iranian substratum in the ethnic complex of the traditional culture of Ukrainians are traced; previously not reflected in our literature, mutual influences in folklore, visual arts, beliefs of the ancestors of the Slavic and Alanic tribes were traced (which made it possible to identify specific features of the ethnogenesis of Ukrainians in its early stages). The phenomena of Proto-Slavic-Proto-Celtic language connections, coincidences in the folklore of the Celts and Proto-Slavics, previously not noted in the literature, were revealed based on Eastern European linguistic, ethnographic and archaeological material. The previously unexplored influences of the culture of Indo-Iranian tribes on the culture of East Slavic social structures were traced on the material of East European onomastics. Most of the expected results of the GDR were obtained for the first time.

Індекс УДК:94(477)

Коди тематичних рубрик: 03.19.21

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Ятченко Володимир Феодосійович

Науковий ступінь: д.філос.н.

Вчене звання: професор

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Етногенез українського народу в світлі новітніх наукових даних і методологічних підходів

Назва НТП англійською: Ethnogenesis of the Ukrainian people in the light of the latest scientific data and methodological approaches

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Статті, тези доповідей на наукових конференціях та круглих столах містять оновлені знання про етногенез українського народу

Галузь застосування: освіта, наука, культура, ЗМІ

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Одержана продукція складається з таких знань: результатів компаративних досліджень у царині слов'янської етнології, відстежень багатовимірних виявів іранського субстрату у фольклорі українців; результатів аналізу неатрибутованих сюжетів та образів іранського й аланського походження в українському фольклорі, віруваннях, літературних реаліях, образотворчому мистецтві; результатів дослідження традиційної культури та соціальних інститутів давнього кельтського суспільства в його багатовимірних зв'язках з праслов'янськими племенами, з оперттям на східноєвропейський та український археологічний, етнографічний та лінгвістичний матеріал; результатів виявлення праслов'янсько-пракельтські мовних зв'язків, аналізу слов'янокельтських ізоглос та сепаратних сходжень у фольклорі кельтів та предків низки слов'янських народів, зокрема українського; результатів уточнення археологічної карти України скіфської та слов'янської доби з виокремленням гнізд поселень у їхньому взаємозв'язку із структурами союзів племен, відомих з історичних джерел; результатів уточнення знань про соціальний устрій скіфських та слов'янських племен на основі археологічних даних; результатів аналізу відбиття архаїчних індоевропейських мовних і культурних явищ на матеріалах української обрядової практики, усного фольклору, літературних джерел.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Результати дослідження допомагають громадянам та суспільству загалом долати викривлення етнічної, культурної, національної самосвідомості

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2022

Закінчення етапу: 12.2022

Споживачі продукції: науковці, викладачі ВНЗ, вчителі шкіл, студенти, учні, журналісти, політики

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

ІХ. Бібліографічний опис

Розділи до колективних та індивідуальних монографій 1. Kazakevych G, Kazakevych O. Closer Than Thou Appear: Ukraine and Ireland to 1800 // Stephen Velychenko, Joseph Ruane and Liudmila Hrynevych (eds) Ireland and Ukraine. Studies in Comparative Imperial and National History. Stuttgart: ibidem-Verlag, 2022. P. 37-54.

Статті у журналах, що входять до наукометричних баз даних Web of Science та Scopus 2. Рахно К.Ю. Українська паралель XVIII століття до балтського міфу про Совія // Slavistica Vilnensis 2022. Vol. 67(1) / P.58-68. (Scopus)

Статті надруковані за межами України у виданнях, що не входять до наукометричних баз 3. Рахно Константин. Чага, Кощей и живые шерешеры // Ljubljana. Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Institut za slovensko narodopisje, Ljubljana. Università degli Studi di Udine, Dipartimento di Lingue e Civiltà dell'Europa Centro-Orientale, Udine, Italia, 2022. T. XXV. P.183-201.

Статті у журналах, що включені до переліку наукових фахових видань України (категорії Б) 4. Казакевич Г. Етнічні спільноти Давньої Європи як культурні ідентичності (на прикладі кельтів залізної доби) // Українознавство. 2022. № 2 (83). С.62-73.

5. Kazakevych G. «Celtocythians»: Ethnicities And Cultural Contents in The Baltic-Black Sea Region (the 3 c. BC – 1 c. AD) // Українознавство. 2022. № 4. С.103-115.

6. Наливайко С. С. 30 років Інституту українознавства: минуле, сучасне, майбутнє // Українознавство. 2022. № 1. С. 8-13.

7. Наливайко С.С. Семантичне гніздо «самець», «бик» в індоіранській гідронімії Східної Європи // Українознавство. 2022. № 1. С. 170-186.

8. Рахно К. Весняна календарна обрядовість середньовічних українців у порівняльному контексті // Українознавство. 2022. № 4. С.180-210.

9. Трачук О. В. Племінні гнізда поселень скіфів-землеробів Лівобережної України // Українознавство. 2022. № 2. С. 32-61.

10. Трачук О.В. Картографування поселень слов'янських племен зарубинецької культури III ст. до н. е. – II ст. н.е. // Українознавство. 2022. № 4. С. 65-102.

11. Трачук О.В. Локалізація племен неврів і скіфів-орачів у контексті етногенезу східного слов'янства // Українознавство. 2022. № 3. С. 68-103.

Статті у наукових періодичних виданнях, що не ключені до переліку наукових фахових видань України 12. Казакевич Г. Кельтське поселення Галіш-Ловачка на Закарпатті: переосмислення контексту // Місто: історія, культура суспільство. Е-журнал урбаністичних студій. / НАН України. Інститут історії України; Історичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2022 № 2(14). С.8-18.

Статті й тези які надруковані у Збірниках наукових праць за матеріалами Міжнародних і Всеукраїнських наукових форумів 13. Рахно К. Острів Перун у легендах Нижньої Наддніпрянщини // Схід та Україна. Матеріали Міжнародної наукової конференції 17-18.10. 2022 р. К.: НПУ, 2022. С. 195-204.

14. Рахно К.Ю. Мотиви осетинського нартівського етносу у картвельському фольклорі // Україна-Грузія: діалог культур та цивілізацій (26.05. 2022 р., Київ). К.: НПУ. С.49-56.

15. Степне черты в погребальном обряде русов в Ахмада ибн Фадлана // Лев Гумилев жене Ули Дала; тарих жене казіргі заман. XIX Халыққаралық Еуразияг ылымы форумнын материалдары. Астана, С.612-616.

Х. Заключение відомості

Керівник юридичної особи

Чернець Василь Гнатович
к.філос.н., 09.00.03

Перелік осіб-виконавців

Казакевич Геннадій Михайлович
(д. і. н., 07.00.05)

Наливайко Сергій Степанович
(к. і. н.)

Рахно Костянтин Юрійович
(д. і. н.)

Трачук Олексій Васильович
(к. і. н.)

Відповідальний за підготовку облікових документів

Лебедева Юлія Олександрівна

Телефон

+38 (067) 528-24-12

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

